

Meldcode
huiselijk geweld en
kindermishandeling

leerlabs

curio

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Klik en lees:

01.

Wat is de Meldcode?

02.

Meldcode vs, Meldplicht

03.

Literatuur en links

04.

Aandachts-
functionaris

05.

Contactpersoon
Leerlab

01. Wat is de meldcode?

De wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (sinds 2013) verplicht beroepskrachten, ook onderwijspersoneel, om een vijfstappenplan te gebruiken als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

Klik voor meer info:

- [Kindermishandeling](#)
- [Huiselijk geweld](#)
- [Het stappenplan](#)
 - [Stap 1: signalen in kaart](#)
 - [Stap 2: collegiale consultatie](#)
 - [Stap 3: gesprek met ouder\(s\)](#)
 - [Stap 4: afwegingskader](#)
 - [Stap 5: beslissen](#)

Kindermishandeling

Kindermishandeling wordt omschreven als: elke vorm van voor de minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of ander persoon, ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.

Vormen van kindermishandeling

- **Geweld:** lichamelijk, emotioneel.
- **Verwaarlozing:** prenataal, lichamelijk, emotioneel, onthouden van onderwijs en pedagogische verwaarlozing.
- **Seksueel misbruik**
- **Getuige zijn van huiselijk geweld.**
- **Münchhausen by Proxy/Pediatric Condition Falsification:** het veroorzaken, vervalsen of uitvergroten van lichamelijke of psychische klachten bij het kind door de ouder.
- **Exploitatie:** kinderarbeid, prostitutie, pornografie.
- **Schending van recht op zelfbeschikking:** eengerelateerd geweld, vrouwelijke genitale verminking, gedwongen uithuwelijken, indoctrinatie.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is geweld dat door iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer wordt gepleegd. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen in en om het huis).

Vormen van huiselijk geweld

- **Lichamelijk geweld**
- **Psychische mishandeling:** vernederen, schelden.
- **Verwaarlozing**
- **Seksueel misbruik:** verkrachting binnen relatie en seksuele kindermishandeling.
- **Schending van rechten:** beperking van bewegingsmogelijkheden.
- **Financiële uitbuiting**
- **Belaging:** stalking.
- **Eergerelateerd geweld:** geestelijk of lichamelijk geweld in reactie op een (dreiging van) schending van de (familie)eer en huwelijksdwang.
- **Kinderen als getuigen:** blootstelling aan partnergeweld.
- **Kindermishandeling**
- **Ouderenmishandeling**

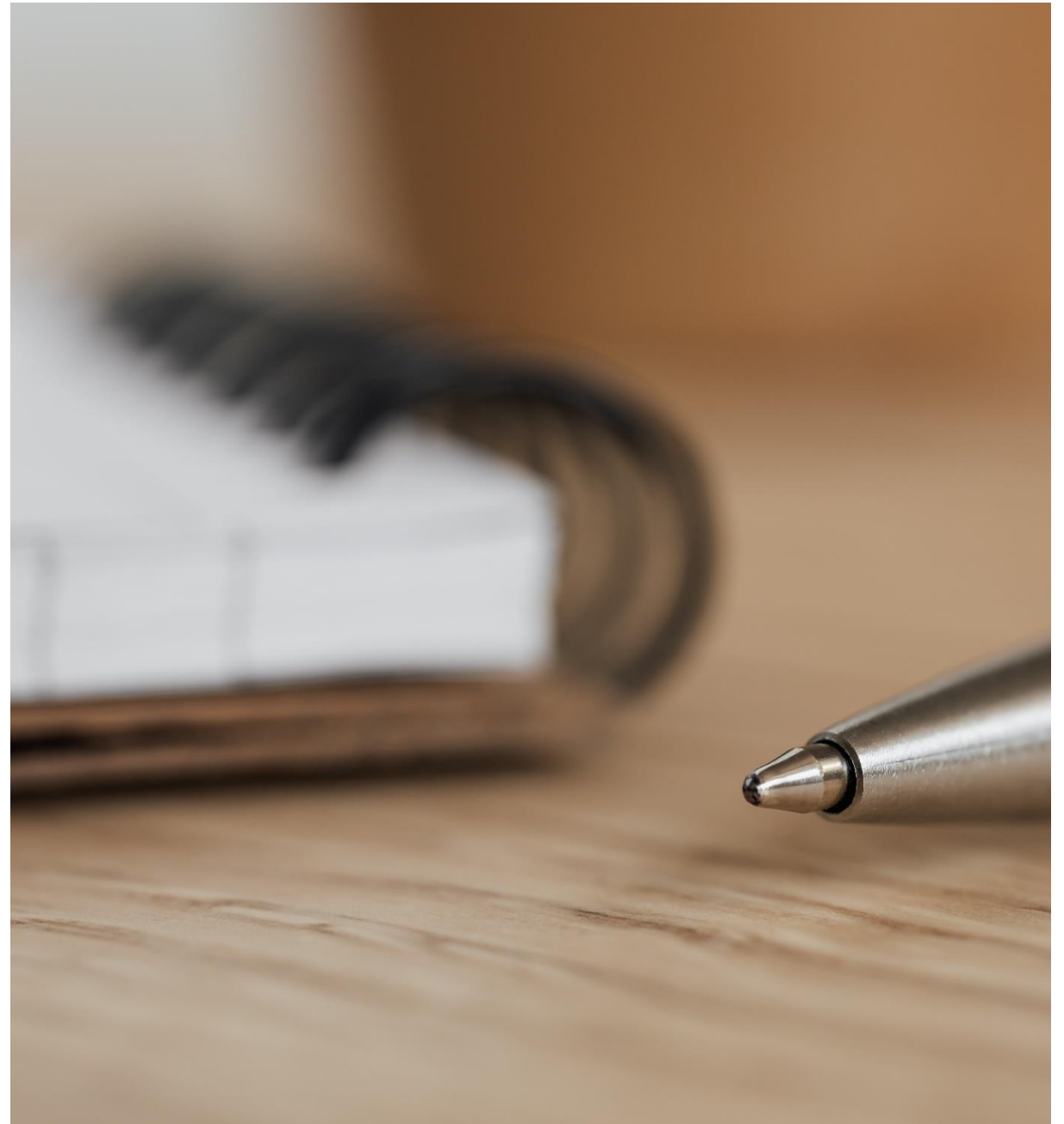
Het stappenplan

Het stappenplan dat je volgt bestaat uit deze stappen:

1. In kaart brengen van signalen van huiselijk geweld of 1 kindermishandeling.
2. Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis.
3. Gesprek met de ouder(s).
4. Met behulp van een afwegingskader bepalen of er sprake is van acute of structurele onveiligheid. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen.
5. Bij acute of structurele onveiligheid: altijd melden bij Veilig Thuis. Daarnaast is zelf hulp verlenen of organiseren ook mogelijk.

Terug

Foto door [Karolina Grabowska](#) via [Pexels](#)

Stap 1: signalen in kaart

In kaart brengen betekent: beschrijven wat je ziet en hoort. Kijk naar risico- en beschermende factoren. Hierbij is objectiviteit erg belangrijk. Trek niet te snel conclusies en ga niet interpreteren. Het zien van signalen hoeft nog niet te betekenen dat er ook werkelijk sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld. Let er bij het aanleggen/bijhouden van het leerlingdossier op dat:

- de signalen objectief/feitelijk omschreven worden;
- veronderstellingen worden vastgelegd, evenals hun status (worden ze bevestigd of ontkracht);
- de (uitkomsten van) gesprekken die over de signalen zijn gevoerd worden vastgelegd;
- de bron wordt vermeld als informatie wordt vastgelegd die afkomstig is van een ander;
- de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen worden vastgelegd;-
- de gegevens die de signalen weerspreken worden vastgelegd.

Indien een leerling/student één of meerdere kinderen heeft en de kans bestaat dat zij in een situatie verkeren die een risico vormt voor de veiligheid of ontwikkeling van de kinderen, moet er een kindcheck worden gedaan. Zie hiervoor www.augeo.nl.

Stap 2 Collegiale consultatie

Vraag advies aan een deskundige collega en/of bij Veilig Thuis

Overleg met een deskundige collega of met het Zorg Advies Team over de signalen. Ook kan op basis van anonieme cliëntgegevens advies ingewonnen worden bij Veilig Thuis. Vul gezamenlijk het formulier 'Intern overleg bij signalen van kindermishandeling' in (zie literatuur en links)

Stap 3: Gesprek met ouder(s)

Praat met leerling/student en/of ouders

Degene die signaleert bespreekt de signalen met de leerling/student en in geval dat een leerling jonger dan 16 jaar is ook met de ouders. Je maakt zelf en in overleg met de leerling de afweging of je afzonderlijk of samen gezamenlijk in gesprek gaat. Tijdens het gesprek wordt informatie verzameld en indien nodig gemotiveerd/gestimuleerd tot het zoeken van hulp.

Het gesprek met de leerling/student:

- benoem de zorgen, leg uit welke signalen je hebt waargenomen;
- vraag een reactie hierop;
- benoem dat je indien nodig (en na het doorlopen van de stappen) een melding gaat doen bij Veilig Thuis en wat dit betekent;
- ga in gesprek over eventuele bezwaren en bekijk hoe je aan deze bezwaren tegemoet kunt komen;
- als bezwaren blijven bestaan: weeg aangevoerde bezwaren af tegen de noodzaak om de leerling of een ander tegen het geweld of de mishandeling te beschermen.

Het gesprek met ouders: zie volgende dia

Het gesprek met ouders:

- leg het doel van het gesprek uit;
- spreek vanuit jezelf (ik zie, ik denk), maak geen verwijten;
- benoem de signalen (feiten en waarnemingen, geen interpretaties);
- nodig uit tot reageren;
- rond het gesprek af met een samenvatting en check of de boodschap duidelijk is;
- let op de reactie van ouders, interpreteer daarna.

LET OP!

er wordt géén gesprek gevoerd in situaties waarin door het voeren van een gesprek de veiligheid van een van de betrokkenen (van anderen of van jezelf) in het geding zou kunnen komen, of wanneer er goede redenen zijn om aan te nemen dat de leerling/student daardoor de contacten met de beroepskracht zal verbreken, waardoor de leerling/student uit het zicht raakt. Leg dit duidelijk vast in het dossier. Alleen dan is het doen van een melding, zonder dat de signalen met de leerling/studenten en/of de ouders zijn besproken, mogelijk.

Stap 4 & 5: afwegingskader + beslis

Stap 4: **Weeg de aard, ernst van en risico op huiselijk geweld en kindermishandeling af**

Stap 5: **Beslis: zelf hulp organiseren of een melding doen bij Veilig Thuis**

Op basis van de informatie uit signalen, advies en het gesprek met leerling/student en/of ouders wordt de aard, ernst van en het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld afgewogen. Beantwoord hierbij de volgende afwegingsvragen:

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A. op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten.

B. ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Het bevoegd gezag van school is op de hoogte. Ga verder met afweging 2.

2. Veiligheid: zie volgende dia

Terug

2. Veiligheid:

Op basis van de stappen 1 t/m 4 schat de school (functionaris en bevoegd gezag) in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A. Nee: ga verder naar afweging 3.

B. Ja of twijfel: melden bij Veilig Thuis en ga in overleg met Veilig Thuis verder met afweging 3.

3. Hulp

Ben ik, iemand anders in de school/organisatie of een ketenpartner in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A. Nee: melden bij Veilig Thuis en ga in overleg met Veilig Thuis verder met afweging 4.

B. Ja: ga verder met afweging 4.

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A. Nee: melden bij Veilig Thuis en ga in overleg met Veilig Thuis verder met afweging 5.

B. Ja: hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem een casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga uit met afweging 5.

5. Resultaat: zie volgende dia

Terug

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A. Nee: (opnieuw) melden bij Veilig Thuis.

B. Ja: hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren van de veiligheid van alle betrokkenen.

Als je op basis van de afwegingsvragen tot de conclusie komt dat een melding aangewezen is, bespreek je dit met de leerling (vanaf 12 jaar) en/of met de ouder (als de leerling/student jonger is dan 16 jaar), alvorens de melding bij Veilig Thuis te doen

02. Meldcode vs meldplicht

De Meldcode en Meldplicht lijken qua titel op elkaar. Het zijn echter twee verschillende processen die voortkomen uit twee verschillende wetten. In de praktijk blijken beide wettelijke verplichtingen vanwege de gelijkende naamgeving voor verwarring te zorgen. In de volgende twee dia's vind je een toelichting op beide wetten.

Meldcode

Meldplicht

Meldcode

De wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (sinds 2013) verplicht beroepskrachten, ook onderwijspersoneel, om een vijfstappenplan te gebruiken als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Het stappenplan dat je volgt bestaat uit deze stappen:

1. In kaart brengen van signalen van huiselijk geweld of 1 kindermishandeling.
2. Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis.
3. Gesprek met de ouder(s).
4. Met behulp van een afwegingskader bepalen of er sprake is van acute of structurele onveiligheid. Bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen.
5. Bij acute of structurele onveiligheid: altijd melden bij Veilig Thuis. Daarnaast is zelf hulp verlenen of organiseren ook mogelijk.

Meldplicht

De Wet bestrijding seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs (sinds 1999) wordt ook wel de Meld-, overleg- en aangifteplicht genoemd. Deze wet *verplicht* alle medewerkers die het vermoeden hebben van, of informatie krijgen over, een mogelijk zedendelict door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling onmiddellijk door te geven aan het bevoegd gezag. Het proces dat je moet volgen bestaat uit deze stappen:

- Een medewerker van een onderwijsinstelling heeft het vermoeden van, of informatie over, een zedendelict, gepleegd door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling.
- De medewerker meldt dit aan het bevoegd gezag.
- Het bevoegd gezag overlegt met de vertrouwensinspecteur.
- Er is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.
- Het bevoegd gezag informeert (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan.
- Het bevoegd gezag doet aangifte bij justitie of politie.

03. Literatuur en links

Klik en lees:

01.

Links & bijlagen

02.

Websites

Links & bijlagen

➤ Meldcode voor Curio

<https://educurio.sharepoint.com/sites/vitalis/Zorgcoördinatie/Forms/AllItems.aspx?RootFolder=%2Fsites%2Fvitalis%2FZorgcoördinatie%2FProtocollen%20en%20procedures%2FMeldcode%20Huiselijk%20Geweld&FolderCTID=0x012000FF89A87CB8841547BDF692178031E0EF>

➤ Formulier Intern overleg bij signalen van kindermishandeling

<https://educurio.sharepoint.com/sites/ROCWestBrabant/beleid/Aanvragen%20%20Raadplegen%20%20SBB/Kindermishandeling/Bijlage%201%20Formulier%20intern%20overleg%20bij%20signalen%20kindermishandeling.pdf#search=Intern%20overleg%20bij%20signalen%20van%20kindermishandeling>

Websites

➤ Veilig Thuis

<https://veiligthuis.nl/>

➤ School & Veiligheid

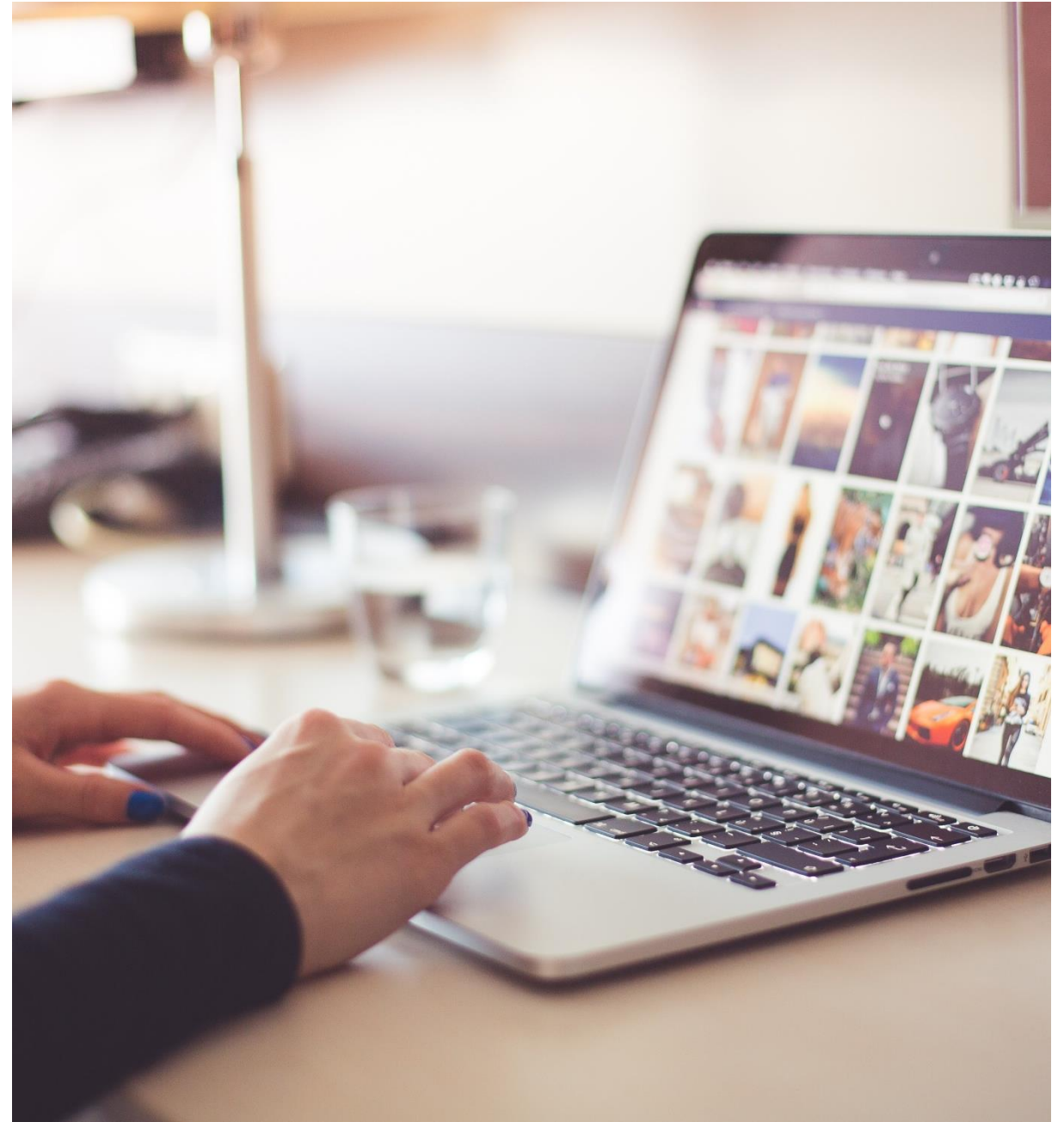
<https://www.schoolenveiligheid.nl/kennisbank/meldcode-en-meldplicht/>

➤ NJI; Nederlands Jeugdinstituut

<https://www.nji.nl/Werken-met-de-meldcode>

Terug

Foto door picjumbo.com via [Pexels](https://pexels.com)

04. Aandachtsfunctionaris

De aandachtsfunctionaris draagt bij aan een werkklimaat waarin professionals durven, kunnen en willen handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. De aandachtsfunctionaris draagt zorg voor implementatie, hanteren en borgen van de Meldcode, zodat huiselijk geweld en kindermishandeling in een zo'n vroeg mogelijk stadium worden gesignaleerd, er snel hulp geboden wordt en het geweld of de onveiligheid stopt.

[→ Meer info over de aandachtsfunctionaris binnen Curio volgt.](#)

Contactpersonen vanuit het leerlab:

Voor meer informatie over dit thema kun je terecht bij Eveline Bosman:
e.bosman@curio.nl